

Newsletter

VOLUME 2/2018

Human Resource Management Bureau

สารจากผู้อำนวยการสำนักบริหารทรัพยากรบุคคล

สวัสดีค่ะ

พบกับ HR Newsletter อีกครั้งหนึ่ง ฉบับนี้เป็นฉบับที่ 2/2018 ซึ่งเนื้อหาสาระจะเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับ HR หรือความรู้ที่เกี่ยวกับงานบุคลากร ที่จะเป็นประโยชน์และผลงานที่ผ่านมา ได้แก่

- แนวทางการดำเนินการให้ข้าราชการปฏิบัติราชการแทน รักษาราชการแทน และรักษาการในตำแหน่ง
- Coaching (การพัฒนาผลงานที่มองข้ามไม่ได้) และ Coaching & Mentoring
- ว 10/2548 (การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในประเภทวิชาการ)
- การวิเคราะห์อัตรากำลัง

การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล เป็นหน้าที่หลักของ สบท. ซึ่ง สบท. มีความตั้งใจที่จะดำเนินการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยเฉพาะโครงการใหม่ ๆ เช่น โครงการ Coaching & Mentoring, Talent Management, e-Learning, Career Path และองค์กรคุณธรรม จึงขอความร่วมมือจากทุกท่าน ช่วยกันสนับสนุน ส่งเสริม เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อองค์กรของเราต่อไป

นอกจากนี้ สบท. ขอแนะนำแหล่งความรู้ด้านบุคลากรต่าง ๆ ให้ได้รู้จักกัน ได้แก่

- วารสาร CPMU (Customs Policy Monitoring Unit)/รายเดือน ของสำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์ (<http://brussels.customs.go.th>)
- จุลสารศุลกากร/รายเดือน (Internet ของกรมฯ)
- ROCB A/P E-Newsletter/รายไตรมาส (<http://www.rocb-ap.org>)
- The Journal of Customs & Economics Review/ราย 6 เดือน (<http://www.jceronline.org>)
- World Customs Journal/ราย 6 เดือน (<http://www.worldcustomsjournal.org>)
- HR Newsletter

รวมทั้งจากเว็บและแอปต่าง ๆ (Intranet, Internet และ App. ของกรมฯ) ขอเชิญท่านที่สนใจเข้าไปติดตามชมได้ตามสะดวก และหากท่านใดสนใจหรือมีบทความดี ๆ ที่จะเผยแพร่ในสื่อต่าง ๆ ดังกล่าว สามารถประสานกับ สบท. ได้

ล่าสุดเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2561 Professor Sergei Chizhikov และ Professor Boris Kabylinskiy จาก Faculty of Customs Administration and Security, The North-West Institute of Management, The Russian Presidential Academy of National Economy and Public Administration ได้เข้าเยี่ยมชมคารวะ นายชัยยุทธ คำคุณ รองอธิบดี รักษาการในตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบควบคุมทางศุลกากร เพื่อแนะนำหลักสูตรด้านศุลกากรของมหาวิทยาลัย ซึ่งได้รับการรับรองจากองค์การศุลกากรโลก เป็นการแสดงถึงความร่วมมือกับภาคการศึกษาของศุลกากรรัสเซียที่สามารถเอื้อประโยชน์ต่อกัน โดยทั้ง 2 ท่านได้มีการบรรยายและดูงานการจัดฝึกอบรมของสถาบันวิทยาการศุลกากร สบท. รวมทั้งเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ศุลกากรด้วย

แล้วพบกันใหม่นะคะ
นางนันทรัฐดา ศิริคุปต์
ผอ.สบท.

แนวทางการดำเนินการให้ข้าราชการปฏิบัติราชการแทน รักษาราชการแทน และรักษาการในตำแหน่ง

การปฏิบัติราชการแทน

มาตรา 38 - 40 พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และ พ.ร.ฎ. ว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. 2550

- ผู้มอบอำนาจต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย
- เพื่อการกระจายอำนาจ และอำนวยความสะดวกของประชาชน
- มีอำนาจปฏิบัติราชการแทนเฉพาะเรื่องที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น
- การมอบอำนาจให้ทำเป็นหนังสือ
- ตัวอย่าง

(นางสาวแสนสบาย งามใจ)

ผู้อำนวยการสำนัก ก **ปฏิบัติราชการแทน**

อธิบดีกรม ข

การรักษาราชการแทน

มาตรา 41 - 50 พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

กรณีรักษาราชการแทนอธิบดี

- กรณีไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองอธิบดี หรือที่ปรึกษาตามลำดับ เป็นผู้รักษาราชการแทน
- ปลัดกระทรวง เป็นผู้แต่งตั้ง
- ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ดำรงตำแหน่งที่ตนแทนเสมือนเป็นผู้ดำรงตำแหน่งนั่นเอง

- ตัวอย่าง (นายสดชื่น เบิกบานใจ)
รองอธิบดี **รักษาราชการแทน**
อธิบดีกรม ข

กรณีรักษาราชการแทนหัวหน้าส่วนราชการ

- กรณีไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้
- อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมคนหนึ่ง ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้ากองหรือเทียบเท่า เป็นผู้รักษาราชการแทน
- ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ดำรงตำแหน่งที่ตนแทนเสมือนเป็นผู้ดำรงตำแหน่งนั่นเอง

- ตัวอย่าง (นางสาวแสนสุข จิตใจชื่น)
นิติกรชำนาญการพิเศษ **รักษาราชการแทน**
ผู้อำนวยการสำนัก ค

การรักษาการในตำแหน่ง

มาตรา 68 พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

- ใช้กรณีตำแหน่ง ผอ. กลุ่ม ผอ. ส่วน หัวหน้าฝ่าย หรือตำแหน่งอื่น ๆ ที่กรมจัดตั้งขึ้นเป็นส่วนราชการภายใน ซึ่งไม่ได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการ ว่างลงหรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการได้
- อธิบดี มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการพลเรือนที่เห็นสมควรรักษาการในตำแหน่ง
- ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ดำรงตำแหน่งที่ตนแทนเสมือนเป็นผู้ดำรงตำแหน่งนั่นเอง

- ตัวอย่าง (นางสาวแสนสวย จิตใจงาม)
นิติกรชำนาญการ **รักษาการในตำแหน่ง**
ผู้อำนวยการส่วน ง

Coaching

การพัฒนาผลงานที่มองข้ามไม่ได้

Coaching คืออะไร?

กระบวนการที่หัวหน้างานเข้าไปช่วยลูกน้องของตนเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงผลงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่องค์กรกำหนด

ทักษะที่จำเป็นของ Coach

- มีสัมพันธภาพที่ดีกับลูกน้อง
- มีความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่จะ coach
- รู้ขั้นตอน และกระบวนการ Coaching รวมถึงวิธีการให้ Feedback ที่ถูกต้องเหมาะสมกับบุคลิกลักษณะที่แตกต่างของลูกน้องแต่ละคน
- สามารถกระตุ้น สร้างแรงจูงใจให้กับลูกน้อง

กระบวนการ

อุปสรรค

- ความไม่พร้อมของ Coach ตลอดจนไม่รู้วิธีการและหลักการสอนงานที่ถูกต้อง
- ประสิทธิภาพของระบบการฝึกอบรมในองค์กร
- ลูกน้องมีความกลัวต่อการเปลี่ยนแปลง
- Coach มีความเชื่อว่า “ไม่แก้คัดยาก”

Coaching

Step 1 : พิจารณาคัดเลือก Coach

สำนัก/สำนักงาน/กลุ่ม

ด้านบุคลากร

- ระดับฝ่าย : เสนอชื่อผู้มีความสมบัติเหมาะสม ฝ่ายละ 1 คน เป็น Coach ให้แก่บุคลากรในฝ่ายนั้น
- ระดับหน่วยงาน : แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก Coach โดยพิจารณาจากรายชื่อที่ฝ่ายเสนอ

แต่ละด้านฯ ให้คัดเลือกผู้ที่มีความสมบัติเหมาะสมเป็น Coach ให้แก่ บุคลากรในด้านฯ ไม่น้อยกว่า 2 คน

Step 2 : จัดทำประวัติและบัญชีรายชื่อ Coach

- ให้แต่ละหน่วยงานจัดทำประวัติและบัญชีรายชื่อ Coach ในรูปแบบ e-Form
- เก็บไว้ที่หน่วยงาน 1 ชุด + ส่งให้ สวศ. สมท. 1 ชุด

Step 3 : Coach เข้าเรียน e-learning ของ ก.พ.

- หลักสูตร mo4 การสอนงาน
- mos การให้คำปรึกษา

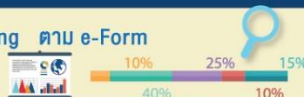
Step 4 : ผู้บังคับบัญชาของ Coach มอบหมายหน้าที่ Coaching + KPIs

- โดยถือเป็นการที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติม+เป็นผลงานส่วนหนึ่งของการประเมินผลการปฏิบัติงานรายบุคคลของ Coach ในแต่ละรอบฯ

Step 5 : Coach กำหนดรูปแบบ + รายละเอียดเกี่ยวกับการสอนงาน

- ให้ผู้บังคับบัญชาติดตามประเมินผลการ Coaching ตาม e-Form

คุณสมบัติของ Coach

1. เป็นหัวหน้าฝ่าย หรือ ผู้ปฏิบัติงาน

2. มีความรู้/ความสามารถ/ทักษะ และประสบการณ์ตามตำแหน่งงาน

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. เกิดการถ่ายทอดงานจากรุ่นสู่รุ่น

2. องค์ความรู้ถูกถ่ายทอด ไม่หายไปจากองค์กร

3. เสริมสร้างการทำงานเป็นทีม และ วัฒนธรรมความเป็นพี่น้องของบุคลากรภายในองค์กร

Mentoring

ดำเนินการทุกหน่วยงานในระดับ สำนัก สำนักงาน และด่านสุกลาง

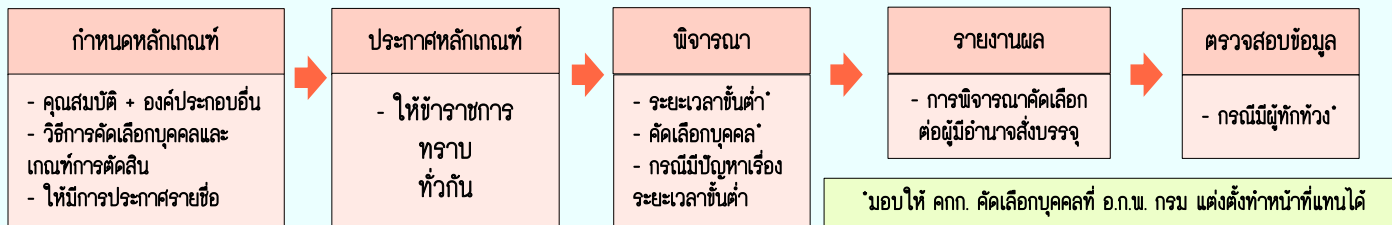
* Mentor ทำหน้าที่ให้คำแนะนำถึงความรู้/ประสบการณ์/แนวทางต่าง ๆ ในการทำงานให้แก่ Mentee ที่อยู่ต่างหน่วยงาน โดยเน้นให้ Mentor เป็นตัวอย่างที่ดี (Role Model)

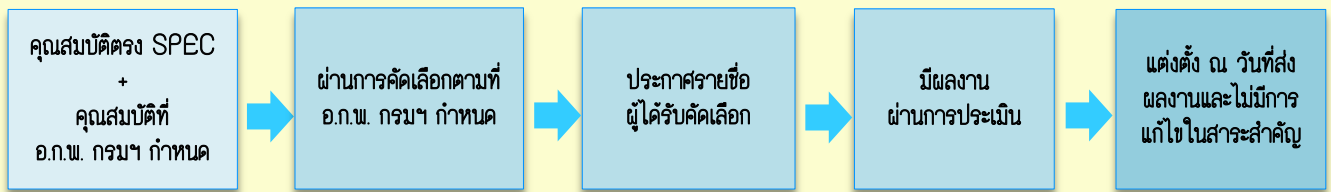
การประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ และชำนาญการพิเศษ

(ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1006/ว 10 ลงวันที่ 15 กันยายน 2548)

ก.พ. อนุมัติหลักการในการคัดเลือกและประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ
โดยมอบอำนาจให้ อ.ก.พ. กรม

การคัดเลือกข้าราชการเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ และชำนาญการพิเศษ

SPEC + คุณสมบัติที่ อ.ก.พ. กรมฯ กำหนด

ระดับชำนาญการ

เป็นระดับปฏิบัติการมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2-6 ปี ตามวุฒิการศึกษา

- 6 ปี (ปริญญาตรี) หรือ
- 5 ปี (ปริญญาตรีหลักสูตร 5 ปี) หรือ
- 4 ปี (ปริญญาโท) หรือ
- 2 ปี (ปริญญาเอก)

ระดับชำนาญการพิเศษ*

- เป็นระดับชำนาญการไม่น้อยกว่า 6 ปี โดยในเวลา 6 ปี ต้องเป็น หัวหน้าฝ่ายมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ปี และ
- ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับกลาง (นบก.) หรือหลักสูตรอื่นตามที่กรมฯ กำหนด และ
- กรณีข้าราชการจากส่วนราชการอื่นที่โอนมารับราชการในกรมศุลกากร จะต้องดำรงตำแหน่งและปฏิบัติงานในเลขที่ตำแหน่งที่รับโอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

ระยะเวลาขั้นต่ำ ในการดำรงตำแหน่ง ตามคุณวุฒิ

มีระยะเวลาขั้นต่ำในการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่ง
ในสายงานที่จะแต่งตั้ง ตามคุณวุฒิของบุคคล
และระดับตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ดังนี้

ระดับคุณวุฒิ	ชำนาญการ	ชำนาญการพิเศษ
ปริญญาตรี	6 ปี	8 ปี
ปริญญาโท	4 ปี	6 ปี
ปริญญาเอก	2 ปี	4 ปี

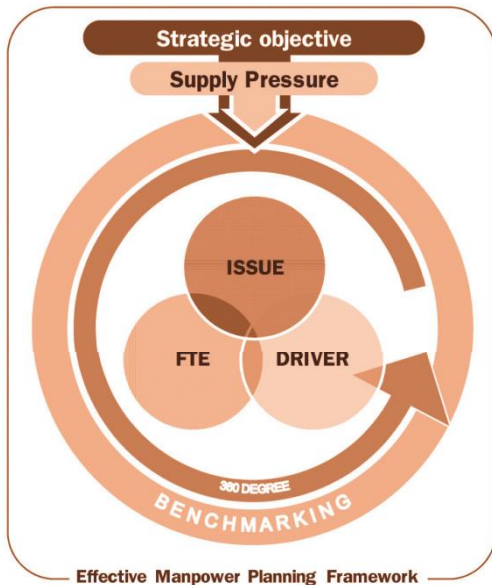

การวิเคราะห์อัตรากำลัง เพื่อกำหนดกรอบอัตรากำลังที่เหมาะสม

กรอบแนวคิด

เพื่อกำหนดกรอบอัตรากำลังที่เหมาะสม สะท้อนภาระงานจริงของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ไม่ซ้ำซ้อนและเกิดความประหยัดสูงสุด โดยทางทฤษฎีแล้วการกำหนดกรอบอัตรากำลังนั้นทำได้จากการมอง มิติเชิงเวลา 3 คือ มิติข้อมูลในอดีต มิติข้อมูลในปัจจุบัน และมิติข้อมูลในอนาคต

องค์ประกอบที่นำมาใช้

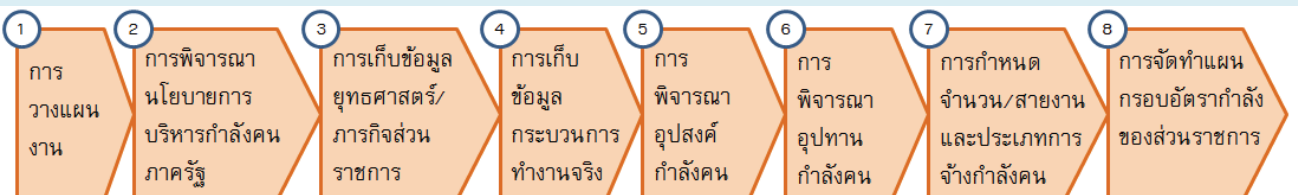
มุมมองอดีต	มุมมองปัจจุบัน	มุมมองไปสู่อนาคต
Backward-looking	Spot-looking	Forward-looking
<ul style="list-style-type: none"> FTE (Full Time Equivalent) 	<ul style="list-style-type: none"> Supply pressure 360 degree+Issue Benchmarking 	<ul style="list-style-type: none"> Strategic Objective Driver

"Any study of manpower allocation must take many factors into consideration"

American Academy of Political and Social Science

การพิจารณาอัตรากำลังด้วยการใช้เพียงวิธีการเดียว อาจเกิดความคลาดเคลื่อนขึ้นได้ จึงควรพิจารณาผ่านวิธีการที่หลากหลายและยึดโยงกันเพื่อให้ผลลัพธ์มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

กระบวนการวิเคราะห์กรอบอัตรากำลัง

เทคนิคและวิธีการวิเคราะห์ความต้องการอัตรากำลัง (Workforce Analysis)

การวิเคราะห์ความต้องการกำลังคนขององค์กรจะเป็นเช่นไร
ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับเทคนิคและวิธีการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์
ซึ่งมีหลายวิธีดังนี้

การใช้ดุลยพินิจ
ผู้บริหาร

การศึกษา
การทำงาน
(Work Study)

การกำหนดอัตรา
ตามหน้าที่และความ
รับผิดชอบหรือ
โครงสร้างของ
หน่วยงาน

คำนวณ
อัตรากำลังตาม
ผลัดหรือกะ

คำนวณอัตรากำลัง
ตามเครื่องมือ
เครื่องจักรหรือ
อุปกรณ์การทำงาน

การกำหนดอัตรากำลัง
ตามปริมาณงานและ
มาตรฐานเวลาการ
ปฏิบัติงาน

คำนวณอัตรากำลัง
ตามเขตพื้นที่
รับผิดชอบ

Newsletter

VOLUME 2/2018

Human Resource Management Bureau

“ปลุกพลังบวกสร้างพลังใจในการทำงาน”

วันที่ 16 มีนาคม 2561

วันที่ 27 เมษายน 2561

CUSTOMS TALK ครั้งที่ 2
โดยวิทยากร ดร.ภูวนาท คุณผลิน (ศิใจ๋น)

CUSTOMS TALK ครั้งที่ 3
หัวข้อ “การตลาดศาสตร์สร้างสุข”
โดยวิทยากร ดร.เอกก์ ภทรธนกุล

วันที่ 4 เมษายน 2561

Professor Sergei Chizhikov และ Professor Boris Kabylnskiy จาก Faculty of Customs Administration and Security, The North-West Institute of Management, The Russian Presidential Academy of National Economy and Public Administration ได้เข้าเยี่ยมชมการระดมวิทยุทอ คำคุณ รองอธิบดี รักษาการ ในตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบควบคุมทางศุลกากรเพื่อแนะนำหลักสูตร ด้านศุลกากรของมหาวิทยาลัย

